

**Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Явтушок Дмитро Володимирович, 1978 року народження, громадянин України, освіта вища: в 2002 році закінчив Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», отримав диплом здобув ступінь спеціаліста за спеціальністю «Промислове і цивільне будівництво» та здобув кваліфікацію інженер-будівельник виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Полтавського університету економіки і торгівлі, м. Полтава, № 24-А від 30.07.2026 р., у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна, завідувач кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, д.е.н., професор
Рецензентів -	Лозова Оксана Василівна, доцент кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент. Кононенко Жанна Андріївна, в.о. завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, к.е.н., доцент
Офіційних опонентів -	Семикіна Марина Валентівна, професор кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи Центральноукраїнського національного технічного університету, д.е.н., професор. Олійник Аліна Сергіївна, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрний університету, к.е.н., доцент.

на засіданні «05» жовтня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Явтушку Дмитру Володимировичу на підставі публічного захисту дисертації «Організаційно-економічний механізм управління економічною безпекою аграрного підприємства» за спеціальністю 073 «Менеджмент». Дисертацію виконано в Полтавському університеті економіки і торгівлі, м. Полтава.

Науковий керівник – Артюх-Пасюта Олена Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Полтавського університету економіки і торгівлі.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконано здобувачем особисто, вона містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, свідчить про особистий внесок здобувача в науку, характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

Дисертацію виконано державною мовою.

Здобувач має 5 наукових статей, у тому числі 2 одноосібні статті у фахових наукових виданнях України та 3 статті у співавторстві, а також 5 тез доповідей за результатами участі в міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Явтушок Д.В. Аналітичні інструменти механізму управління економічною безпекою аграрного підприємства. Успіхи і досягнення у науці. 2026. №4. С. 1965-1975. URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-4\(26\)-1965-1975](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-4(26)-1965-1975)

2. Явтушок Д.В. Оцінка ліквідності в контексті управління економічною безпекою аграрного підприємства. Наукові інновації та передові технології. 2026. №5. С. 854-864. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5\(57\)-854-864](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5(57)-854-864)

3. Мілька А.І., Артюх-Пасюта О.В., Белозьоров Є.О., Явтушок Д.В., Закладний Р.О. Сутність та оцінка інноваційної активності підприємства. Науковий вісник ПУЕТ. Серія «Економічні науки». 2025. Випуск 2(116). С. 204-210. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14978>

4. Мілька А. І., Артюх-Пасюта О. В., Явтушок Д. В., Крамаренко В. С. Управління витратами у системі економічної безпеки підприємства. ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. – Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ«Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2025. – No 59. – С. 542-548. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/15788>

5. Віталій Є. Данкевич, Ольга В. Іванюк, Дмитро В. Явтушок Інноваційні стратегії адаптації аграрних підприємств до вуглецевого землеробства в контексті європейського зеленого курсу. Актуальні проблеми економіки. 2023. №12. Том 2 (270/2) С.53-62. URL: <https://eco-science.net/wp-content/uploads/2023/12/12-2.23. topic Vitalii-Dankevych-Olha-Ivaniuk-Dmytro-Yavtushok-83-62.pdf>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Явтушок Д. В., Белозьоров Є. О., Артюх-Пасюта О. В. Введення в аудиторську практику поняття «завдання з надання впевненості»: історичний аспект. Актуальні проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіону в умовах сучасних глобальних викликів: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Кременчук, Придніпровський інститут МАУП, 30 січня 2025 р.) / за заг. ред. В. В. Татарінова. 2025. С. 557-560. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14982>

2. Явтушок Дмитро, Артюх-Пасюта Олена. Система показників оцінки рівня кадрової безпеки підприємства. Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 8-9 травня 2025 р. Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, 2025. С. 77-79. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14984>

3. Явтушок Д. В. Сучасні проблеми економічної безпеки підприємства. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XXII Міжнар. наук.-практ. конф. Одеського національного економічного університету, 25-26 квітня 2024 р. Одеса : ОНЕУ, 2024. С. 348-350. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14417>

4. Артюх-Пасюта О., Явтушок Д. Детермінанти матеріально-технічних ресурсів: основні поняття, категорії та оцінювання : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації» (м. Суми, 19 листопада 2024 р.). Суми : СНАУ, 2024 р. С. 219-222. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14349>

5. Явтушок Д.В. Управління економічною безпекою бізнесу в умовах сучасних економічних реалій. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XXI Міжнар. наук.-практ. конф. Одеського національного економічного університету, 26-27 квітня 2023р. Одеса: ОНЕУ, 2023. 248-249 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13893>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Семикіна Марина Валентівна, професор кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи Центральноукраїнського національного технічного університету, д.е.н., професор, позитивно оцінила дисертацію з виділенням зауважень, викладених у відгуку офіційного опонента:

1. У підрозділі 1.1 «Місце та роль економічної безпеки аграрного підприємства у забезпеченні сталого розвитку» (с. 20–42) автором обґрунтовано доцільність розгляду економічної рівноваги як центрального об'єкта управління економічною безпекою аграрного підприємства. Разом із тим дискусійним залишається питання співвідношення категорій

«економічна рівновага», «економічна стійкість», «резильєнтність» та «економічна безпека». На наш погляд, доцільним було б більш детально розкрити їх ієрархічний взаємозв'язок та межі застосування в системі безпекоорієнтованого менеджменту.

2. У підрозділі 1.3 «Організаційно-економічні доміанти концептуалізації механізму управління економічною безпекою аграрного підприємства» (с. 65–86) автором запропоновано систему доміант, до складу якої включено безпекоорієнтований менеджмент, ризик-орієнтоване управління, цифровізацію, резильєнтність та економічну рівновагу. Водночас роботу доцільно було б доповнити більш детальним обґрунтуванням питомої ваги та пріоритетності кожної з доміант у різних фазах життєвого циклу аграрного підприємства.

3. Значний науковий інтерес становить запропонований у підрозділі 2.3 «Оцінювання ефективності системи управління економічною безпекою ТОВ «Агропросперіс» (с. 124–156) інтегральний Індекс ефективності системи управління економічною безпекою (ІЕСУЕБ). Разом із тим автор переважно зосередився на методиці його формування. На нашу думку, доцільно було б додатково провести порівняльну апробацію індексу на декількох аграрних підприємствах різних розмірів та спеціалізації, що дозволило б більш повно підтвердити універсальність запропонованого підходу.

4. У підрозділі 3.2 «Прогнозування економічної рівноваги та сценарії підвищення ефективності системи управління економічною безпекою ТОВ «Агропросперіс» (с. 176–190) автором запропоновано сценарний підхід до прогнозування економічної рівноваги підприємства. Разом із тим недостатньо уваги приділено впливу кліматичних змін та екологічних ризиків на параметри економічної рівноваги аграрного підприємства, хоча для аграрної сфери ці фактори мають довгостроковий стратегічний характер.

5. У підрозділі 3.3 «Діджиталізація системи управління економічною безпекою ТОВ «Агропросперіс» в умовах воєнних викликів та цифрової трансформації» (с. 191–205) автором розроблено підхід до створення інтегрованої цифрової платформи управління економічною безпекою підприємства. Погоджуючись із перспективністю запропонованого рішення, вважаємо, що потребують додаткового дослідження питання використання технологій штучного інтелекту, предиктивної аналітики та машинного навчання для прогнозування ризиків і раннього виявлення загроз економічній безпеці аграрних підприємств.

Олійник Аліна Сергіївна, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрний університету, к.е.н., доцент, відзначила високий рівень виконання роботи та належне обґрунтування наукової новизни, зазначаючи дискусійні положення, викладені у відгуку офіційного опонента:

1. У підрозділі 1.1 «Місце та роль економічної безпеки аграрного підприємства у забезпеченні сталого розвитку» (с. 20–42) автором ґрунтовно досліджено взаємозв'язок економічної безпеки, економічної рівноваги та сталого розвитку аграрного підприємства. Водночас доцільним було б більш детально обґрунтувати відмінності між категоріями «економічна рівновага», «фінансова стійкість», «резильєнтність» та «адаптивність», оскільки у практиці управління аграрними підприємствами зазначені поняття часто використовуються як взаємозамінні, хоча мають різне функціональне призначення.

2. У підрозділі 2.2 «Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Агропросперіс» (с. 109–123) автором проведено комплексне дослідження фінансового стану підприємства та його безпекових характеристик. Разом із тим роботу можна було б посилити шляхом порівняльного аналізу отриманих результатів із показниками інших аграрних підприємств аналогічного масштабу діяльності, що дозволило б більш об'єктивно оцінити конкурентні позиції досліджуваного підприємства та рівень його економічної безпеки.

3. Значний науковий інтерес становить запропонований у підрозділі 2.3 «Оцінювання ефективності системи управління економічною безпекою ТОВ «Агропросперіс» (с. 124–156) інтегральний Індекс ефективності системи управління економічною безпекою (ІЕСУЕБ). Водночас у роботі недостатньо розкрито питання чутливості результатів оцінювання до зміни значень окремих показників та вагових коефіцієнтів. На нашу думку, проведення відповідного аналізу дозволило б ширше обґрунтувати надійність і практичну універсальність запропонованого інструментарію.

4. У підрозділі 3.2 «Прогнозування економічної рівноваги та сценарії підвищення ефективності системи управління економічною безпекою ТОВ «Агропросперіс» (с. 176–190) автором обґрунтовано сценарний підхід до прогнозування економічної рівноваги підприємства. Разом із тим доцільним було б більш детально розглянути вплив факторних чинників воєнного характеру, зокрема змін експортної логістики, кон'юнктури світових аграрних ринків та державної аграрної політики, на результати прогнозування та стійкість запропонованих сценаріїв.

5. У підрозділі 3.3 «Діджиталізація системи управління економічною безпекою ТОВ «Агропросперіс» в умовах воєнних викликів та цифрової трансформації» (с. 191–205) автором запропоновано підхід до формування інтегрованої цифрової платформи управління економічною безпекою аграрного підприємства. Погоджуючись із доцільністю даного напрямку, зазначимо, що в роботі недостатньо уваги приділено питанням кібербезпеки, захисту управлінських даних та протидії цифровим загрозам, які можуть виникати в процесі функціонування інтегрованих цифрових систем управління аграрними підприємствами.

Лозова Оксана Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, позитивно оцінила роботу та звернула увагу на зауваження, викладені у рецензії:

1. Значний інтерес викликає запропонований автором підхід до прогнозування економічної рівноваги аграрного підприємства. Водночас доцільно було б розширити спектр сценарних розрахунків шляхом врахування різних варіантів розвитку зовнішнього середовища, зокрема можливих змін державної аграрної політики, кон'юнктури аграрних ринків, логістичних обмежень та умов воєнного часу, що дозволило б поглибити практичне значення прогнозних результатів.

2. У дисертаційній роботі обґрунтовано необхідність формування інтегрованої цифрової платформи для підтримки процесів управління економічною безпекою аграрного підприємства. Проте окремого висвітлення потребують питання організаційного та фінансового забезпечення впровадження такої платформи, особливо для малих і середніх аграрних підприємств, можливості яких щодо цифрової трансформації можуть суттєво відрізнятися.

3. Автором запропоновано концепцію організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою, засновану на підтриманні економічної рівноваги підприємства. Разом із тим дискусійним залишається питання універсальності запропонованого механізму для аграрних підприємств різних масштабів, спеціалізації та організаційно-правових форм господарювання, що потребує подальших досліджень і практичної апробації на ширшій вибірці суб'єктів аграрного бізнесу.

4. У роботі значну увагу приділено питанням безпекоорієнтованого менеджменту та взаємозв'язку економічної безпеки зі сталим розвитком підприємства. Водночас доцільно було б більш ґрунтовно дослідити вплив соціальних та екологічних складових Е80-трансформації на рівень економічної безпеки аграрних підприємств і врахувати їх у системі показників оцінювання економічної рівноваги.

Кононенко Жанна Андріївна, в.о. завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, к.е.н., доцент, висловила позитивну оцінку роботи та зауваження, викладені у рецензії:

1) автором обґрунтовано визначено економічну рівновагу як центральний об'єкт управління економічною безпекою аграрного підприємства. Водночас дискусійним залишається питання універсальності такого підходу для підприємств різних типів, масштабів діяльності та виробничої спеціалізації, що могло б стати предметом окремих подальших досліджень.

2) запропонований індекс ефективності системи управління економічною безпекою є перспективним інструментом комплексного оцінювання. Разом із тим доцільно було б більш детально обґрунтувати чутливість індексу до зміни окремих показників та можливості його адаптації до умов функціонування підприємств із різними організаційними моделями й рівнем ресурсного забезпечення.

3) позитивно оцінюючи розроблений автором підхід до прогнозування економічної рівноваги та сценарного моделювання, варто зазначити, що додаткового висвітлення потребує питання врахування впливу форс-мажорних факторів, зокрема тривалих воєнних ризиків, кліматичних змін та коливань світових аграрних ринків, на точність прогнозних оцінок у довгостроковій перспективі.

Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна, завідувач кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, д.е.н., професор, висловила підтримку високого рівня виконання наукового дослідження в дисертації, наукової новизни її результатів з теоретичним та практичним значенням, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Явтушку Дмитру Володимировичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Людмила ШИМАНОВСЬКА-ДІАНИЧ

Особистий підпис *Л. Шимановська-Діанич*
ЗАВІРЯЮ
Начальник відділу кадрів ПУЕТ
А. Запорож